

FAQ Oekraïne VluchtelingenWerk en NewBees

Wat is belangrijk om te weten over vluchtelingen uit Oekraïne?

Hieronder vind je wat hoofdlijnen om makkelijk informatie over Oekraïners te zoeken en te ordenen.

Zijn vluchtelingen uit Oekraïne hetzelfde als andere asielzoekers en vluchtelingen?

Het antwoord is 'ja' en 'nee'. 'Ja,' omdat we het hebben over mensen die vragen om bescherming. Die vraag om bescherming geldt voor alle asielzoekers en vluchtelingen en ook voor gevluchte Oekraïners. 'Nee,' omdat Oekraïners een andere procedure doorlopen. presenteren aan de gemeente Den Bosch.

De asielprocedure en de 'richtlijn tijdelijke bescherming'

Vreemdelingen die in Nederland bescherming zoeken, moeten zich melden op Schiphol of in Ter Apel, daar start hun asielprocedure. Voor Oekraïners geldt dit niet. Voor mensen die gevlucht zijn uit Oekraïne heeft de Europese Unie begin maart 2022 de Richtlijn Tijdelijke Bescherming geactiveerd. De mensen uit Oekraïne moeten wel aantonen dat zij onder deze richtlijn vallen. Zij gaan dan niet naar Ter Apel maar zij moeten zich bij de gemeente inschrijven in de Basis Registratie Personen (BRP). Daarna volgt een proces, waarbij zij een asielaanvraag ondertekenen en een bewijs krijgen dat ze hier mogen verblijven en werken.

Waar kan ik informatie vinden over de procedure van Oekraïners?

De IND (Immigratie en Naturalisatie Dienst) heeft een website waar veel uitleg is te vinden over diverse procedures. Voor Oekraïners kan je het vinden via deze link: <https://ind.nl/nl/nieuws/ind-proces-voor-vluchtelingen-uit-oekraïne>

Waar vind ik informatie over gezondheidszorg, onderwijs, werk en algemene informatie?

Op de website www.refugeehelp.nl kan je veel informatie vinden voor vluchtelingen uit Oekraïne. De informatie is er in het Nederlands, Engels, Oekraïens en in het Russisch te lezen. Er staat informatie over veiligheid, gezondheidszorg, onderwijs, rechtshulp, voedsel, kleding, onderdak en meer. Je vindt er antwoord op diverse vragen, zoals 'Wat moet ik doen als mijn familie leden vermist zijn', maar ook: 'Mag mijn huisdier mee op mijn woonlocatie?' Kortom dit is een zeer uitgebreide website over diverse onderwerpen.

Wat is belangrijk om te weten over leefgeld, onderwijs en werk?

De website van de IND: 'Vluchtelingen uit Oekraïne kunnen na registratie bij de gemeente al gebruik maken van voorzieningen als leefgeld, onderwijs en werk. Zij hoeven daarvoor niet te wachten op het formele bewijs waaruit hun status als tijdelijke beschermden blijkt. Voorzieningen voor mensen met een beschermd status uit Oekraïne zijn zoveel mogelijk gelijk aan die van asielzoekers in de reguliere asielprocedure. Verschil is dat zij op basis van hun status van tijdelijk beschermd, en anders dan andere asielzoekers, direct betaalde arbeid mogen verrichten en door gemeenten worden opgevangen en niet door het COA.' (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers).

Komen alle mensen uit Oekraïne in aanmerking voor deze speciale regeling voor Oekraïners?

Onder de vluchtelingen die uit Oekraïne komen, zijn ook mensen met een andere dan de Oekraïense nationaliteit. Bijvoorbeeld studenten uit Afrikaanse landen die in Oekraïne studeren. Deze vreemdelingen worden ook wel 'derdelanders' genoemd. Voor hen geldt de richtlijn tijdelijke bescherming niet altijd.

Voor personen met een andere nationaliteit geldt dat zij een (tijdelijke of permanente) verblijfsvergunning in Oekraïne moeten hebben die geldig was op 23 februari 2022.

De partner, minderjarige kinderen en afhankelijke familieleden van personen die onder de regeling vallen, vallen zelf ook onder de speciale regels. Dit blijkt uit de Kamerbrief van 30 maart, de website van de IND en de toelichting bij de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne (ROO). Als een derdelander niet onder de Tijdelijke Bescherming valt (let op: dit is pas vast te stellen na het herkomst- en identificatieproces van de IND) heeft iemand twee opties: terugkeer naar het land van herkomst of het indienen van een gebruikelijke asielaanvraag.

Hoe lang geldt de Richtlijn Tijdelijke Bescherming?

Deze regeling geldt vooralsnog voor een jaar tot 4 maart 2023, de regeling kan verlengd worden, dat kan maximaal 3 jaar.

Wat betekent dit voor de betrokken jongeren uit Oekraïne?

In het bovenstaande wordt verwezen naar de rechtspositie en naar informatieve websites. Wat deze rechtspositie betekent voor het welzijn en de omgang met mensen uit Oekraïne is niet eenvoudig te beantwoorden. Het is afhankelijk van zoveel factoren, zoals: hoe erg ben jij en je familie geraakt door de oorlog? Welke ervaringen heb je zelf meegemaakt? Hoe zie je je toekomst voor je? Hoe ga je om met onzekerheden? Welke verwachtingen heb je van opleiding en werk? Deze vragen kunnen zo divers beantwoord worden, daar zijn nauwelijks algemene factoren.

Algemeen kan gezegd worden: Jongeren en jong volwassen vluchtelingen verschillen op een aantal gebieden van de Nederlandse jongeren. Zij komen in een nieuwe cultuur, ze hebben zoals gezegd hun eigen kwetsbaarheden, ze moeten een nieuwe taal eigen maken, nadenken over de onzekere toekomst hier of toch misschien in Oekraïne, ze hebben hun eigen idealen wat ze willen bereiken en door de oorlog hebben ze een ander ontwikkelingsproces doorgevoerd dan Nederlandse jongvolwassenen. Hoe veerkrachtig ze kunnen reageren op de situatie is weer afhankelijk van de (on)veiligheid die er ervaren is en nog steeds gevoeld wordt.

Hoe kun je gevluchte jongeren ondersteunen binnen MDT?

Uit focusgroepen van NewBees en ervaringen van VluchtelingenWerk blijkt dat de grootste behoefte onder jonge gevluchte Oekraïners vooral meedoen in Nederland is. Dit kan bijvoorbeeld zijn: sporten bij de lokale sportclub, vrijwilligerswerk doen of leeftijdgenoten en de omgeving leren kennen. MDT (maatschappelijke diensttijd) sluit naadloos op deze behoefte aan: met al onze verschillende projecten, bieden we de unieke kans om deze diverse groep te ondersteunen in de doorontwikkeling van hun talent. Dus of je nu een project organiseert voor Oekraïense vluchtelingen of de gevluchte jongeren onderdeel maakt van je project: ieder initiatief is welkom!

Naast meedoen in de Nederlandse samenleving, is er een grote behoefte aan taallessen in zowel Nederlands als Engels. Om de jongeren hierin te ondersteunen, kun je hen doorverwijzen naar initiatieven zoals Stichting Het Begint Met Taal of lokale taalmaatjes van bijvoorbeeld VluchtelingenWerk. Opleidingsinstelling NLtraining biedt voor jongeren boven de 18 een half jaar gratis taallessen aan: <https://www.nltraining.nl/cursussen/online-je-nederlands-verbeteren-basis>

Tot slot is er grote behoefte aan kennis over Nederland in het algemeen. Wanneer er vanuit MDT-initiatieven worden georganiseerd voor deze doelgroep, is het belangrijk dat er extra aandacht wordt besteedt aan dingen die wij in Nederland als vanzelfsprekend beschouwen, zoals: hoe werkt het openbaar vervoer? Of welk telefoonnummer bel ik bij een noodgeval? Wanneer jongeren vragen hebben over hun specifieke situatie, kun je hen doorverwijzen naar www.refugeehelp.nl of de helpdesk van OpenEmbassy via <https://www.openembassy.nl/en/helpdesk-en/>